

Impresivna Šeligova Svatba

DELO 16.12.82

Nekaj odmevov na otvoritveno predstavo Štajerske jeseni v Gradcu, kjer so uprizorili dramo Svatba slovenskega dramatika Rudija Šeliga v nemškem prevodu

Kot je Delo že pisalo, je bilo otvoritvena predstava znanega festivala »Štajerska jesen« v Gradcu drama »Svatba« našega dramatika Rudija Šeliga. Besedilo je v nemščino prevedel Klaus Detlef Olof, režiser pa je bil Roberto Guicciardini, italijanski gledališki ustvarjalec, ki je pogost gost v nemško govorečih gledališčih, sicer pa v Italiji zelo znan (pred leti je v Trstu režiral tudi »Preko vasi« – delo Petra Handkeja). Sceno za »Svatbo« je zasnoval njegov sin Piero Guicciardini,

O uprizoritvi »Svatbe« je v avstrijskem tisku, pa tudi v tisku Švice in Zvezne republike Nemčije izšlo nemalo informacij in kritik. Kolikor imamo pregled tudi to časopisje, je moč zapisati, da je bilo vrednotenje »Svatbe« (v nemščini je imela naslov »Lenkina svatba«) pozitivno, seveda pa je v množici stališč izšlo tudi nekaj neugodnih odmevov, a ne na račun teksta.

Kritičarka v Die Presse je npr. med drugim zapisala, da je »Svatba divje poetična, metaforično bogata drama, toda temne lirске podobe učinkujejo prešerno zbegano, preveč zaposlene z zahtevnostjo in preobremenjene s skrivnostnim pomenom, da bi lahko neposredno nagovarjale.«

»Neue Zürcher Zeitung« v svoji oceni med drugim piše: »Presetljivo je, kaj je Šeli-

go... kot dramski avtor potegnil iz kritičnega razmerja do bistva svojega poglavitnega poklica gledekušen, zadevajočih njegovo skoraj absurdno ljudsko igro, o poznavanju človeka, globinski psihologiji, običajih, vraževerju in mitih, in navezadnje tudi iz socialistične kritike sistema: namreč spoznanje, da – bodisi v kapitalističnem ali socialističnem svetu – bolni, propadli, grešni, izobčeni nimajo možnosti, da bi se uveljavili v popolnoma racionaliziranem svetu »učinkovitosti.« Manj presenetljivo, toda za nas obogatitev pa je, da je Šeligo to v deželi, kjer obstaja še bogata zakladnica legend, običajev in jezikovnih podob, uresničil tudi s pomočjo nazornih podob ljudske psihologije in ljudske mitologije, ki jih v nemško govorečem prostoru morda srečamo še pri Hansjörgu Schneidersu (»Sonnentuntschi«) ali pri

Heinzu Staldersu (»Wi Unhuur us Amerika«).

Ta igra kaže, kako dvojici, Lenki in Juriju, ki ju razglasijo za »prizadeta« (robato, toda učinkovito sta ju utelešala Sabine Hergert in Eberhard Harnancourt), cerkev in družba preprečita poroko oziroma zakon, kako se ljudje z roba družbe vendarle izrečejo za njuno zaroko po starih kmečkih običajih, potem pa se, spet iz altruističnih nagibov, izkažejo za razdiralce tega zakona. »Novi svet«, socializem, prvega ni mogel povzročiti, drugega ne preprečiti.

Z namenoma nerealistično dramaturgijo, ki ni merila na potek posameznih dejanj, marveč na situacijske stenogramme, in z večkrat poetičnim, toda tudi iritirajoče konfuznim jezikom pa pri vsej impresivni moči celote (vključno s fantazijsko bogato, stilizirano režijo Roberta Guicciardinija v dobro razčlenjenih dvoprostorskih prizorih Piera Guicciardinija) ni šlo vedno ravno brez težav. Scenska moč izpovedi in jezika je včasih preveč presejala sposobnost za asociacije treznega zahodnega občinstva.«

J. H.